

ние и съ приготвени ястиета за угощение. Вчера азъ го отворихъ: той бѣше празенъ и само една мишка гризеше една коричка хлѣбъ. Азъ повикахъ котката, понѣ нея да угостя. Но тя погледна, замяца и не рачи да улови мишката. И азъ разбрахъ защо: тя бѣше съвсѣмъ много измършавяла“ !

Въ своето послѣдне прѣбивание въ Цариградъ де-Бловицъ ималъ честта да се удостои да похортува интимно съ султана и Бловицъ заключилъ, че Абдулъ-Хамидъ е уменъ, и — което има йоще голѣма цѣнность, — че той е много расположенъ да изслушва правдата и да прави добро. Обаче, знаменития корреспондентъ на Times, при всичката си прѣдаденность къмъ Турция, утвърждава, че положението на турската империя е лошо, и той приписва това на седемъ различни причини: бакшишъ, хавале, харемъ, вакѣфи, отсъствие на пхтища, не утвърждение на дълга и недобросъвѣстность отъ страна на Европа. Които се интересуватъ отъ всичко това, могатъ да прочетатъ самата книга на де-Бловица, а пъкъ азъ отъ своя страна ще заимствовамъ отъ него само онова, което той разказва за бакшиша:

„Да! Султанъ Бакшишъ достига по нѣкога крайни прѣдѣли за смѣхъ; но той възбужда такъвъ мраченъ смѣхъ, който може да застави човѣка да умрѣ въ конфулсивно припадане отъ избухванието на тоя смѣхъ. Спрете се, напримѣръ, при вратата на Мудания и идете по пхтя за Брусса. Оглѣво и отдѣсно вий ще видите много релси, разядени отъ ражда; послѣ, то подъ стрѣхата, гдѣто отъ-всѣкѣждѣ духа вѣтъръ, то на откритъ въздухъ, подъ раздрани, почърнѣли и изгнили покривки, — вий ще видите локомотиви, тендери и вагони. Вий ще се спрете и ще се озѣртате, ще дирите самия желѣзенъ пхтъ, понѣ нѣкакви дири отъ него, било по земята или по нѣкой мостъ, — обаче, вий нѣма да намѣрите нищо, нищо и рѣшително нищо!

„Вий ще се почудите да ли сте съ ума си, или да не ви е посѣтила галлюцинация. Но вашия другаръ ще ви извади отъ това смутно състояние, като ви каже: това е все отъ султана!

Кой султанъ?